بێگەرد تاڵەبانی: کە‌متە‌رخە‌میە‌کان لە‌ عێراق وادە‌کە‌ن وردە‌ وردە‌ بە‌رە‌و وڵا تێکی بیابانبون بڕوات

بێگە‌رد تاڵە‌بانی، وە‌زیری کشتوکاڵ و سە‌رچاوە‌کانی ئاوی هە‌رێمی کوردستان ڕایگە‌یاند، کە‌متە‌رخە‌میە‌کان لە‌ عێراق وادە‌کە‌ن وردە‌ وردە‌ بە‌رە‌و وڵا تێکی بیابانبون بڕوات بە‌ لە‌دە‌ستدانی کوالێتی خاك و کە‌مبونە‌وە‌ی ئاو و نە‌مانی سە‌رچاوە‌ ئاوییە‌کان کە‌ ئە‌وە‌ش کاردە‌کاتە‌ دانیشتوانە‌کە‌ی و نە‌مانی خۆراکی پێویست، بۆیە‌ تێکچونی دۆخی عێراق بە‌ گشتی کاریگە‌ری ڕاستە‌وخۆ دە‌کاتە‌ سە‌ر دۆخی هە‌رێمی کوردستان بە‌تایبە‌ت ئاسە‌واری کۆچکردنی دانیشتوان لە‌ بە‌شە‌کانی خواروی ناوە‌ڕاستی عێراق بۆ هە‌رێم، دەشڵێت، "پێویستە‌ دیاردە‌ی کۆچ لە‌ گوندە‌کانە‌وە‌ بە‌رە‌و شارە‌کان ڕابگرین".

بێگە‌رد تاڵە‌بانی ئە‌مڕۆ سێشە‌ممە‌ لە‌میانی وتارێکدا لە‌ کۆنفرانسێکی ژینگە‌، لە‌ شاری هە‌ولێر ڕایگە‌یاند، "لە‌ماوە‌ی پێنج ساڵی ڕابردوی کارکردنمان لە‌گە‌ڵ حکومە‌تی فیدڕاڵ هە‌نگاوی ورد و گرنگمان نا بۆ ئە‌وە‌ی ئامادە‌کاری بکە‌ین لە‌ ڕوبە‌ڕوبونە‌وە‌ی گۆڕنکاریە‌کانی کە‌شوهە‌وا، ئە‌و پە‌رۆشییە‌ی کە‌ ئێمە‌ لە‌ هە‌رێمی کوردستان هە‌مانە‌ هە‌مان پە‌رۆشی لە‌ عێراقدا نابینین، کە‌ ئە‌وە‌ کاریگە‌ری دروستدە‌کات لە‌ ڕێگریکردن لە‌ دە‌رئە‌نجامە‌کانی گۆڕانکاریە‌کانی کە‌شوهە‌وا".

ئاماژەی بەوەشکردووە، کە متەرخەمییەکان لە عێراق وادەکەن وردە وردە بەرەو وڵاتێکی بیابانبون بڕوات بە لەدەستدانی کوالێتی خاك و کەمبونەوەی ئاو و نەمانی سەرچاوە ئاوییەکان کە ئەوەش کاردەکاتە دانیشتوانەکەی و نەمانی خۆراکی پێویست، "بۆیە تێکچونی دۆخی عێراق بە گشتی کاریگەری ڕاستەوخۆ دەکاتە سەر دۆخی هەرێمی کوردستان بەتایبەت ئاسەواری کۆچکردنی دانیشتوان لە بەشەکانی خواروی ناوەڕاستی عێراق بۆ هەرێم".

بێگەرد تاڵەبانی باسی لەوەشکرد، "لە کابینەکانی پێشودا توانای گلدانەوەی ئاو تەنها 50 ملیۆن مەتر سێجا بو، بەڵام لە ماوە پێنج ساڵی ڕابردو تا ئێستا زیاتر لە 160 ملیۆن مەتر سێجا ئاو گلدراوەتەوە"، هاوکات وتیشی، ئاستی بەرهەمهێنانی لە کەرتی کشتوکاڵدا گەیشتوەتە 10% و داواشیکرد دیاردەی کۆچ لە گوندەکانەوە بەرەو شارەکان ڕابگیردرێت

ئەوەشی خستەڕو، "لە هەرێمی کوردستان 25 بەنداو هەن، دروستکردنی 12 بەنداویش کاریان تێدا دەکرێت، هاوکات پێشنیازی دروستکردنی 42 بەنداوی دیکە کراوە، 103 پۆند هەن، 56 پۆند لە قۆناغی دروستکردندان، هاوکات 46 پۆندی دیکە پێشنیازی دروستکردنیان بۆ کراوە".

وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو دەڵێت، پێشنیازیان کردوە چوار بەنداوی دیکەی ستراتیجی لە سەر ئاستی عێراق و هەرێمی کوردستان لەسەر ڕێڕەوی سەرچاوە ئاوییە سروشتییەکان دروست بکرێن، بۆ تایبەت لەسەر زێی گەورە، خازر، زێی بچوک، چەندین شوێنی دیکە، بەڵام نەتوانراوە هەنگاوی بۆ بنرێت بەهۆی ئەوەی کە رۆتین لە کارەکاندا هەبوە لە نێوان ئەوان و وەزارەتەکانی عێراقدا.

ڕونیشیکردەوە، "کارمان کردوە بۆ گۆڕینی فەلسەفەی بەکارهێنانی ئاو بەشێوازێك هەموان پێکەوە دەست بکەین بە ڕێکارەکانی چۆنێتی دەستخستنی ئاو و بەکارهێنانی ئاو، کە تائێستا شێوازی بەکارهێنانی ئاو نادروستە و بەفیڕۆچون لە ئاودا زۆرە، دەرچواندنی یاسایەکی تایبەتمەند بۆ ئاو لەم کابینەیەدا کارێکی گرنگە".